

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 356/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen raskauden aikaisen päihteiden käytön tunnistamisesta sekä päihdeongelmaisten odottavien äitien ja vauvaperheiden kuntoutuksen turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sofia Virran /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 356/2019 vp:

Miten hallitus turvaa raskaudenaikaisen päihteiden käytön nykyistä tehokkaamman tunnistamisen sekä valtakunnallisen ympärivuorokautisen Pidä kiinni -kuntoutuksen jatkuvuuden ja yhdenvertaisen saavutettavuuden sosiaali- ja terveydenhuoltoa uudistettaessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitusohjelman mukaisesti riippuvuuksia pyritään vähentämään päihdestrategian avulla. Toimenpiteissä painotetaan ehkäisevän työn merkitystä. Lisäksi turvakotipalveluiden saatavuutta lisätään kohti Istanbulin sopimuksen tasoa ja päihdeäitien sekä päihdeperheiden riittävät palvelut ja kuntoutus turvataan. Hallituskauden aikana toteutetaan myös mielenterveys- ja päihdelainsäädännön uudistus.

THL:ssä on syksyllä 2019 valmistunut selvitys päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden palveluista. Selvityksen mukaan päihteitä käyttävät naiset lähetetään neuvolasta herkästi jatkotutkimuksiin keskussairaaloiden HAL-poliklinikoille, jotka ovat erikoistuneet päihteitä käyttävien naisten hoitoon ja seurantaan. Läheteiden määrä kasvoi vuodesta 2016 vuoteen 2017 noin 10 prosenttia, ja kaikkiaan 94 prosenttia HAL-poliklinikoiden asiakkaista ohjautui poliklinikan seurantaan äitiysneuvolasta. HAL-poliklinikoiden asiakkaana oli vuonna 2017 noin 1100 raskaana olevaa naista (2,2 % kaikista synnyttäneistä). Ennakollisia lastensuojeluilmoituksia tehtiin vuonna 2016 noin 2200.

THL:n selvityksen mukaan erikoissairaanhoidon HAL-poliklinikoiden potilasmäärä ja päihdekuntoutuspalveluihin hakeutuneiden määrä eivät vastaa raskaana olevien päihteitä käyttävien määrää. Raskaudenaikaisen päihteiden käytön tunnistamista tulisikin edelleen parantaa kehittämällä päihdekartoituksen työvälineitä ja tehostamalla niiden käyttöä. Myös hoitonohjaukskriteereitä tulisi yhdenmukaistaa. Palvelujen saatavuudessa on myös kehitettävää, jotta kaikille hoitoon hakeutuville olisi tarjolla asiakkaan tarpeen mukainen ja maksuton sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuus.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 356/2019 vp

Laitoksessa perhekuntoutuksessa olevien keskeinen ongelmapäihde on opioidit, ei niinkään alkoholi. Monilla ongelmana on päihteiden sekakäyttö. Perhekuntoutukseen osallistuvilla on runsaasti myös muiden palveluiden tarpeita. Moni perhe saa toimeentulotukea ja on myös lastensuojelun asiakas.

Vuoden 2020 talousarvioesityksessä on osoitettu yhteensä kuusi miljoonaa euroa valtionavustusta päihteitä käyttävien äitien palveluihin vuosille 2020 ja 2021. Valtionavustusta myönnetään kokonaisvaltaista päihdehoitoa ja -kuntoutusta tarjoaville palveluntuottajille, joiden palvelut on suunnattu raskaana oleville, vastasyntyneille sekä vauvaperheen päihteitä käyttäville äideille, heidän mahdollisille kumppaneilleen ja perheen muille lapsille. Palveluilla on tarkoitus turvata tämän erityisryhmän hoito ja kuntoutus siten, että päihteitä käyttävät raskaana olevat naiset saisivat tarvitsemansa palvelut matalalla kynnyksellä ilman tarpeettomia viiveitä.

Helsingissä 17.12.2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru